

Dosarul nr. 3ra-50/24
2-19108610-01-3ra-15012024

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Ciobanu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de către avocatul Pavel Cotruță în numele și interesele Mariei Ploșniță și de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ploșniță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Tofan-Prim”, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 04.07.2019, Maria Ploșniță a depus cererea de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind anularea răspunsului nr. P-1254/19 din 11.06.2019 și nr. P-1311/19 din 18.06.2019, obligarea modificării deciziei privind acordarea dreptului la pensie și obligarea includerii în formula de calcul a pensiei pentru limită de vârstă stagiul de cotizare integral conform actelor prezentate și sumelor de contribuții individuale achitate conform actelor prezentate, precum și încasarea sumei de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că este pensionară, iar la data de 01.04.2019 a depus cerere și actele necesare pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, anexând: buletinul de identitate, carnetul de muncă și certificatul de naștere al copilului, iar în original a anexat extrasul din ordinul de angajare nr. 84§4 din 15.07.1980 eliberat de Universalcoop Cantemir; extrasul din ordinul de eliberare nr. 8§3 din 29.01.1982 eliberat de Universalcoop Cantemir; extrasul din ordinul de angajare nr. 12 din 11.01.1982 eliberat de Serviciul Raional de Arhivă Șoldănești și scrisoarea IFS Direcția Administrare Fiscală sect. Buiucani nr. 01-9/1-2505 din 25.05.2010.

Totodată, reclamanta a comunicat că, la 02.05.2019, a primit legitimația de pensionar nr. 192296, din care a aflat că i-a fost acordat dreptul la pensia pentru limita de vârstă și i-a fost stabilită pensia în sumă de 4 747,49 lei, însă decizia și calculul detaliat nu le-a primit. Motiv pentru care, în data de 18.05.2019, a depus cerere (nr. de intrare - X01/09-796) prin care a solicitat eliberarea deciziei de acordare a dreptului la pensia pentru limita de vârstă și extrasul din contul personal, însă nu a recepționat niciun răspuns.

În acest context, la 20.05.2019, a depus cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale și a solicitat includerea în stagiul de cotizare a perioadei suplimentare în baza hotărârii instanței și recalcularea pensiei stabilite reieșind din venitul asigurat de la J.B.S. Vinival SRL. Ca urmare, la 13.06.2019, a recepționat răspunsul la cererea sus-menționată cu nr. P-1254/19 din 11.06.2019 prin care a fost informată că stagiul de cotizare a fost reexaminat (însă a fost inclusă altă perioadă decât cea solicitată prin cerere), de asemenea i s-a adus la cunoștință și faptul că, în venitul asigurat nu au fost incluse perioadele 2000-2003 (deoarece SRL „Fiesta-Grup” nu a prezentat declarațiile pentru perioada respectivă) și 2015-2018, deoarece în declarațiile prezentate de SRL „Tofan-Prim”, nu se regăsește numele Mariei Ploșniță. Însă, Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a expus referitor la J.B.S. Vinival SRL. Motiv pentru care, la data de 30.05.2019, a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recalcularea/reexaminarea dreptului la pensie cu descrierea detaliată a argumentelor și anexarea actelor care confirmă poziția Mariei Ploșniță.

La 20.06.2019, a recepționat răspunsul la cererea prealabilă cu nr.P-1311/19 din 18.06.2019, prin care s-a reiterat răspunsul din 11.06.2019 sus-menționat, fără a fi descrise motivele respingerii cererii prealabile. Or, în perioada 16.07.1980 - 22.01.1982, Maria Ploșniță a activat în funcția de contabil la Cooperativa de consum „Universalcoop” Cantemir. Astfel, perioada sus-menționată urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare.

Mai mult decât atât, în conformitate cu actele prezentate către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica la data de 01.04.2019, în perioada 11.01.1982-05.08.1982, Maria Ploșniță a activat în funcția de contabil la Alimentația Publică Șoldănești. Astfel și această perioadă urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare. Conform actelor prezentate către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica la data de 01.04.2019, în anii 1998-2000, Maria Ploșniță a activat în cadrul ÎȘPC „Vitol” SRL, lichidată la data de 21.12.2007. Iar prin informația eliberată de Serviciul Municipal de Arhivă Chișinău nr. 281 din 20.01.2011, se confirmă că certificatul de salariu nu poate fi eliberat odată ce documentele nu au fost transmise spre păstrare (atașat). Însă, prin informația eliberată de DAF „Buiucani”, se confirmă că în anul 1998, Maria Ploșniță a primit venitul asigurat din activitatea la SRL „Vitol” în sumă de 6750,00 lei, iar în anul 2000 - în sumă de 4 971,43 lei.

Totodată, a menționat că prin informația eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani se confirmă că pentru anii 1998-2000, au fost calculate și achitate contribuții în fondul de pensii (atașat). Astfel, venitul asigurat urmează a fi calculat cu aplicarea cotelor de contribuții stabilite pentru perioada respectivă. Conform cererii din 20.05.2019, Maria Ploșniță a solicitat includerea în stagiul de cotizare a perioadei 01.11.2001-30.03.2003 - activitatea realizată la J.B.S.

„Vinival” SRL, fapt confirmat prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 14.02.2005.

A indicat că în perioada anilor 2003-2014, Maria Ploșniță a activat la SRL „Tofan-Prim”, fapt confirmat prin actele atașate la cererea din 01.04.2019 depusă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica. Odată ce, inclusiv în perioada anilor 2011-2013, Maria Ploșniță a activat prin cumul la două întreprinderi, pentru a nu admite erori la depunerea declarației anuale cu privire la impozitul pe venit anual, a solicitat extrasul din contul personal (anexate și la cererea prealabilă). Or, în anul 2011 la SRL „Tofan-Prim”, Maria Ploșniță a primit salariul în mărime de 169 222,93 lei și din salariul său a achitat contribuții individuale în sumă de 10.153,38 lei, totodată au fost achitate și contribuții de bază în sumă de 38 921,27 lei. Acest fapt se confirmă și prin declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2011, anexată.

Mai mult ca atât, în anul 2012 la SRL „Tofan-Prim”, Maria Ploșniță, a primit salariul în mărime de 174 950.00 lei și din salariul a achitat contribuții individuale în sumă de 10497.00 lei, totodată au fost achitate și contribuții de bază în sumă de 40 238.50 lei. Iar acest fapt se confirmă și prin declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2012 anexată.

În aceeași ordine de idei, a relatat că, în anul 2013 la SRL „Tofan-Prim” Maria Ploșniță, a primit salariul în mărime de 117 992.90 lei și din salariul a achitat contribuții individuale în sumă de 7079.52 lei, totodată fiind achitate contribuții de bază în sumă de 27138.30 lei. Iar acest fapt se confirmă și prin declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2013, anexată. Însă, din răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 11-03/05-10353 din 17.10.2017, Maria Ploșniță, a aflat despre corectarea declarațiilor REV5 de către SRL „Tofan-Prim”. Însă, motivele corectării efectuate nu sunt cunoscute nici până la moment, nu au fost prezentate actele în acest sens, iar contribuțiile individuale achitate din salariul său nu iau fost restituite nici de SRL „Tofan-Prim”, nici de Casa Națională de Asigurări Sociale. Or, în anii 2011-2013, Maria Ploșniță, a primit salariul indicat în actele anexate, a achitat din acest salariul contribuții individuale și anume aceste sume urmează a fi luate în considerație la baza de calcul a pensiei pentru limita de vârstă.

Astfel, a susținut că, toate acestea argumente nu au fost analizate și combătute de Casa Națională de Asigurări Sociale și, respectiv, consideră că instanța urmează să anuleze răspunsurile/acte reale a Casei Naționale de Asigurări Sociale și să oblige Casa Națională de Asigurări Sociale să reexamineze decizia sa de acordare a dreptului la pensie lui Maria Ploșniță, în sensul modificării stagiului de cotizare și includerea în formula de calcul a venitului mediu asigurat corect. Or, conform art. 1 al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 alin. (2), scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

Conform art. 11 alin. (2) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156, sistemul public de pensii se organizează și funcționează pe principiile sistemului public de asigurări sociale prevăzute la art.3 din Legea nr.489-XVI din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Conform art. 3 al Legii nr.489, sistemul public de asigurări sociale (denumit în continuare sistem public) se organizează și funcționează având ca principii de

bază: a) principiul unicității, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public bazat pe aceleași norme de drept; b) principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege; c) principiul solidarității sociale, inter și intra generații, conform căruia participanții la sistemul public își asumă conștient și reciproc obligații și beneficiază de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege; d) principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public; drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligațiilor; e) principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite; f) principiul repartiției, potrivit căruia resursele bugetului asigurărilor sociale de stat se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului public, conform legii; g) principiul autonomiei, potrivit căruia sistemul public se administrează de sine stătător, pe baza legii; h) principiul imprescriptibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie; i) principiul incesibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial.

Astfel, din normele legale sus menționate, consideră că, pârâțul la calcularea pensiei urma să aplice direct principiile fundamentale sus enunțate și să includă stagiul de cotizare integral (confirmat prin actele prezentate). Or, art. 5 alin. (1) al Legii 156 prevede că în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea 156, baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

Conform art. 52 alin. (3)-(4) al Legii 156, venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de întreprinderi, organizații, instituții în care și-au desfășurat activitatea asigurații sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive. Documentele menționate se perfectează în modul stabilit de Guvern. În cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la venitul asigurat, deoarece documentele nu s-au păstrat la întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat sau obștești, la organele lor ierarhic superioare, precum și în arhive, lunile respective se substituie cu un număr similar de luni de activitate nemijlocit anterioare. Iar art. 21 alin. (1) al Legii 489, prevede că, baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, în cazul asiguraților, o constituie: a) salariile individuale, realizate lunar, recompensele, inclusiv sporurile și adaosurile în bani și în natură, reglementate prin lege sau contractul colectiv de muncă, pentru asigurații angajați cu contract individual de muncă;

Astfel, suplimentar la stagiul de cotizare deja calculat, CNAS urma să includă și următoarele perioade: 16.07.1980 - 22.01.1982 perioada de activitate la CC Universalcoop Cantemir; 11.01.1982 - 05.08.1980 perioada de activitate la Alimentația Publică Șoldănești; 1998 - 2000 perioada de activitate la SRL „Vitol”; 01.11.2001 - 30.03.2003 perioada de activitate la J.B.S. „Vinival” SRL cu includerea în baza de calcul a venitului mediu asigurat contribuțiilor calculate de angajator; 2011 - 2013 perioada de activitate la SRL „Tofan-Prim” cu includerea în baza de calcul a venitului mediu asigurat sumelor corecte, reieșind din contribuțiile

individuale reale reținute și achitate din salariul reclamantei. Or, contribuțiile individuale se rețin din salariul asiguratului și scopul achitării acestora este asigurarea persoanei cu pensia corelativă și echitabilă în perioada pasivă a vieții. Iar Anexa 1 la Legea 156 descrie formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat valorizat, care include și suma contribuțiilor individuale plătite pentru perioada de cotizare, deci suma contribuțiilor individuale achitate este importantă pentru stabilirea cuantumului corect a pensiei pentru limita de vârstă.

În această ordine de idei, reclamanta consideră că, urmează a fi luate în considerare sumele reținute și achitate realmente ca contribuții individuale în perioada de activitate la SRL „Tofan-Prim”, anume reieșind din declarațiile anexate, or, altfel, se constată ingerința în dreptul de proprietate a Mariei Ploșniță, exprimată prin fie reținerea ilegală a acestor sume, fie prin ne-restituirea acestora după așa-zisă corectare a declarațiilor.

Prin încheierea din 19 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a atras în proces în calitate de persoană terță SRL „Tofan-Prim”.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea. S-a anulat parțial decizia nr. P-1254/19 din 11.06.2019, precum și decizia nr. P-1311/19 din 18.06.2019 adoptată în procedura prealabilă. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare venitul asigurat pentru perioada de activitate Mariei Ploșniță în cadrul SRL „JBS-Vinival” în perioada 2001 – 2003, perioadă constatată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.02.2005. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Maria Ploșniță, cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 2 000 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 01 februarie 2022, Maria Ploșniță a depus apel nemotivat. Ulterior a depus apel motivat împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia în partea pretențiilor respinse, cu emiterea în această parte a unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiuni.

La 01 martie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus apel nemotivat, iar la 06 mai 2022 apel motivat, împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii ca neîntemeiate.

Prin decizia din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 31 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii pretențiilor cu privire la neinclusiunea perioadei de activitate a Mariei Ploșniță, în stagiul de cotizare, venitul asigurat pentru perioada de activitate în cadrul ÎȘPC „Vitol” SRL, perioada 1999-2000 și perioada de activitate în cadrul SRL „Tofan-Prim”, în perioada de activitate 2011-2013, și în această parte se emite o nouă decizie cu privire la admiterea pretenției date.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări să includă perioadei de activitate a Mariei Ploșniță, în stagiul de cotizare, venitul asigurat pentru perioada de activitate în cadrul ÎȘPC „Vitol” SRL, perioada 1999-2000 și perioada de activitate în cadrul SRL „Tofan-Prim”, în perioada de activitate 2011-2013.

În rest hotărârea din 31 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a menținut.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe, care a anulat deciziile Casei Naționale de Asigurări Sociale și a obligat CNAS să includă în stagiul de cotizare venitul asigurat pentru perioada de activitate a Mariei Ploșniță în cadrul SRL „JBS-Vinival” în perioada 2001-2003, este una legală și întemeiată. Prin urmare, Completul instanței de apel a confirmat legalitatea și temeinicia soluției primei instanțe privind anularea deciziilor Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-1254/19 din 11.06.2019 și nr. P-1311/19 din 18.06.2019.

În context a menționat că, instanța de fond just și întemeiat a stabilit că, autoritatea pârâtă, Casa Națională de Asigurări Sociale, a reexaminat stagiul de cotizare a reclamantei, însă a inclus altă perioadă de activitate decât cea solicitată prin cerere, și anume perioadă de activitate la SRL „Velcom”, nefiind inclusă în mod neîntemeiat perioada de activitate realizată în cadrul SRL „JBS-Vinival”. Întrucât, prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 14.02.2005, s-a constata faptul că, Maria Ploșniță a fost angajată la SRL „JBS Vinival”, în calitate de contabil-șef din data de 01.11.2001 în baza ordinului nr. 2 din 01.11.2001 cu un salariu conform statelor de personal până în data de 30.03.2003. Iar din adeverința eliberată de directorul Sîrbu A., din 28.09.2004, se confirmă faptul că, restanța salariului neachitat de SRL „JBS Vinival”, lui Maria Ploșniță, constituie 28 000 lei. Conform copiei carnetului de muncă cap. VII salariul Mariei Ploșniță pe perioada anilor 2002-2003 constituie 3500 lei. Astfel, fiind stabilit că Maria Ploșniță, fiind angajată la serviciu la SRL „JBS Vinival”, își îndeplinea obligațiunile de serviciu, iar ultimul nu-și onora obligațiile privind achitarea salariului, formând o datorie pentru neplata lui în sumă de 28 000 lei. Motiv din care, s-a încasat de la SRL „JBS-Vinival” în beneficiul Mariei Ploșniță, suma de 28 000 lei pentru salariul neprimit și 9 713 lei ca compensație pentru neachitarea la timp a salariului, iar în total 37 716 lei.

Totodată, a reținut că prima instanță neîntemeiat a respins pretenția cu privire la neinclusiunea perioadei de activitate a Mariei Ploșniță, în stagiul de cotizare, venitul asigurat pentru perioada de activitate în cadrul ÎȘPC „Vitol” SRL, perioada 1999-2000 și perioada de activitate în cadrul SRL „Tofan-Prim”, în perioada de activitate 2011-2013, întrucât, în anii 1999-2000, Maria Ploșniță a activat în cadrul ÎȘPC „Vitol” SRL, lichidată în data de 21.12.2007. Iar prin informația eliberată de Serviciul Municipal de Arhivă Chișinău nr. 281 din 20.01.2011, se confirmă că, documentele personalului scriptic ale ÎȘPC „Vitol” SRL nu s-au transmis la păstrare de stat la Serviciul municipal de arhivă Chișinău, din care cauză este imposibilă eliberarea certificatului de salariu pe numele Ploșniță Maria, pentru perioada 1999-2000. Însă, prin informația eliberată de Direcția Administrare Fiscală Buiucani nr. 01-9/1- 2505 din 25.05.2010, se confirmă că în anul 1999, Maria Ploșniță, a primit venitul asigurat din activitatea la SRL „Vitol” în suma de 6 750 lei, iar în anul 2000 - în sumă de 4 971,43 lei. Iar prin informația eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani nr. 397 din 03.04.2019, se confirmă că pentru anii 1999-2000, au fost calculate și achitate contribuții în fondul de pensii. Motiv din care venitul asigurat urmează a fi calculat cu aplicarea cotelor de contribuții stabilite pentru perioada respectivă.

A menționat că, Casa Națională de Asigurări Sociale în instanța de apel a prezentat decizia privind reexaminarea pensiei stabilite Mariei Ploșniță cu

includerea perioadei respective. Totodată, Completul judiciar a reținut că, în perioada anilor 2003-2014, Maria Ploșniță, a activat la SRL „Tofan-Prim”, iar în anul 2011 la SRL „Tofan-Prim”, Maria Ploșniță, a primit salariul în mărime de 169 222,93 lei, achitând contribuții individuale în sumă de 10 153,38 lei, totodată au fost achitate și contribuții de bază în suma de 38 921,27 lei. Iar acest fapt se confirmă și prin declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2011. Mai mult ca atât, în anul 2012 la SRL „Tofan-Prim”, Maria Ploșniță, a primit salariul în mărime de 174 950 lei și din salariul a achitat contribuții individuale în sumă de 10 497 lei, totodată au fost achitate și contribuții de bază în sumă de 40 238,50 lei. Iar acest fapt se confirmă și prin declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2012. În aceeași ordine de idei, în anul 2013 la SRL „Tofan-Prim”, Maria Ploșniță, a primit salariul în mărime de 117 992,90 lei și din salariul a achitat contribuții individuale în sumă de 7 079,52 lei, totodată fiind achitate contribuții de bază în sumă de 27 138,30 lei. Iar acest fapt se confirmă și prin declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2013.

Astfel, Completul judiciar a conchis că venitul asigurat menționat urmează a fi calculat cu aplicarea cotelor de contribuții stabilite pentru perioadele respective. Motiv din care Casa Națională de Asigurări este obligată să includă perioada de activitate a Mariei Ploșniță, în stagiul de cotizare, venitul asigurat pentru perioada de activitate în cadrul ÎȘPC „Vitol” SRL, perioada 1999-2000 și perioada de activitate în cadrul SRL „Tofan-Prim”, în perioada de activitate 2011-2013.

La 26 septembrie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Iar, la 15 decembrie 2023 a depus cererea de recurs motivată, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei și emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel nu a studiat în detaliu actele normative relevante și circumstanțele de fapt ale cazului. Aceasta a ignorat argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale, care, prin materialele probante, a solicitat admiterea cererii de apel și casarea hotărârii. Recurenta consideră că instanța de apel a emis o decizie pripită, fără a analiza cu atenție toate documentele și circumstanțele relevante ale cazului.

Consider că decizia instanței de apel nu clarifică pentru care perioadă specifică se încasează suma de 28 000 lei, ceea ce va crea dificultăți la executarea hotărârii. În hotărârea instanței de fond este menționată perioada de 10 luni din anii 2002-2003, cu un venit de 3 500 lei pe lună, însă în decizia instanței de apel sunt menționate doar 8 luni cu același venit. Această inconsistență va complica și mai mult executarea hotărârii și va crea o dilemă pentru Casa Națională de Asigurări Sociale în procesul de implementare a deciziei.

A menționat că începând cu 01 ianuarie 2023, au fost operate modificări în art. 5 al Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Conform art. 5 alin. (6) din această lege, Casa Națională poate înscrie datele în conturile personale de asigurări sociale ale persoanelor asigurate pentru care nu au fost prezentate, în termenele stabilite, declarațiile de către plătitorii de contribuții care au fost lichidați sau sunt în proces de lichidare. Recurenta a înscris venitul reclamantei realizat la ÎȘPC „Vitol” SRL și a efectuat recalcularea pensiei reieșind

din venitul realizat la această întreprindere, conform noilor prevederi legislative. Instanța de apel nu a luat în considerare aceste modificări și recalculări efectuate deja de Casa Națională.

Conform art. 7 și art. 8 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, dovada stagiului de cotizare și calculul pensiei se fac pe baza datelor din contul personal și a contribuțiilor plătite în perioadele contributive. Recurenta consideră că pensia a fost calculată corect pe baza venitului mediu lunar asigurat și a stagiului de cotizare confirmat prin informațiile din contul personal de asigurări sociale de stat.

Casa Națională de Asigurări Sociale a efectuat recalcularea pensiei, incluzând venitul realizat la ÎȘPC „Vitol” SRL, conform noilor prevederi legislative. Instanța de apel nu a recunoscut aceste recalculări și nu a luat în considerare modificările legislative aplicabile, ceea ce a condus la o decizie eronată.

La 18 octombrie 2023, avocatul Pavel Cotruță în numele și interesele Mariei Ploșniță, a depus recurs împotriva deciziei din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei decizi noi, prin care să corecteze erorile de apreciere a probelor comise de instanța de apel.

În motivarea recursului, a subliniat că temeiurile prevăzute la art. 245¹ alin. (1) lit. d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel. În acest caz, temeiul a fost invocat în instanța de apel, astfel încât este admisibil și în recurs.

Consideră că temeiul prevăzut la art. 245¹ alin. (1) lit. d) este deosebit de relevant, deoarece aprecierea probelor dată de instanța de fond și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d).

Avocatul Pavel Cotruță, în numele și interesele Mariei Ploșniță, argumentează că instanța de apel a evaluat probele într-o manieră arbitrară, justificând astfel necesitatea intervenției Curții Supreme de Justiție.

La 13 februarie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul declarat, prin care a solicitat respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.

Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, dispozitivul deciziei recurate a fost notificat recurenților și reprezentanților acestora la 18 septembrie 2023, iar copia deciziei motivate a fost notificată în mod electronic la 16 noiembrie 2023. Astfel, cererile de recurs depuse se consideră declarate în termen.

Examinând admisibilitatea recursurilor declarate, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestora, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1), (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este

contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Instanța de recurs atestă că motivele de casare invocate în recursuri, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile depuse conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și

procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de către avocatul Pavel Cotruță în numele și interesele Mariei Ploșniță și de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de către avocatul Pavel Cotruță în numele și interesele Mariei Ploșniță și de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc